СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 164. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 18. липня, 1927. VOL. XXXV. No. 164. Jersey City, N. J., Monday, July 18. 1927. THREE CENTS

СМИТ І БРОНТЕ ПЕРЕЛЕТІЛИ ЩАСЛИВО ДО ГАВАЙСЬКИХ ОСТРОВІВ

ВИСИЛАЛИ ПРОЗЬБУ О ПОМІЧ, ЯК ІМ НЕ СТАВАЛО ТОПЛИВА.

ГОНОЛЮЛЮ, 15. липня. — Два цивільні летуни, Ернест Смит та Емері Бронте, які вчора вилетіли з Овкленда коло Сан Франциско в дорогу понад Тихий океан до Гавайських островів, прибули сюди нині о 9. годині 46 мінут рано, перелетівши віддаль за 25 годин і 36 мінут. Є се о 14 мінут скорше, як військовий літак Мейтленда.

Коли летуни находилися яких 500 миль від місця свого призначення, вони стали сумніватися, чи їм вистарчить топлива на перебуття всеї дороги. Стали вже думати про можливість опуститися на воду в своїй ґумовій ратунковій лодці, спускаючися на те, що якийсь корабель їх найде та виратує з води. В тій ціли вони вже й вислали були радіовий сиґнал з прозьбою о поміч. На щастє, ся остаточність показалася не потрібною, і вони добилися до ціли з тими припасами топлива, які мали.

При висіданню їм знова малощо не трафилася нова нещасна пригода. Коли вся ґазоліна до краплини вигоріла, вони мусіли сейчас опуститися, ще яких 25 миль від Гонолюлю, на остров Молокай. Тут вони мало не розбилися до землі та до дерев. Звідти їх уже забрали військовими літаками на військове летниче поле, де їм цивільне населення й жовніри справили одушевлену демонстрацію.

ЗУДАРЕННЯ КОРАБЛІВ НА МОРЮ.

ОДИН КОРАБЕЛЬ ПОТОНУВ.

НЮ ЙОРК, 15. липня. — Норвеський тяговий корабель Саґаленд зударився коло пів до пятої години сполудня з пасажирським голяндським кораблем Вендамом яких 5 миль від маякового корабля Нентокета.

Вендам плив тоді з Ротердаму до Ню Йорку та мав на собі 174 пасажирів. Саґаленд, наладований цукром, плив з Куби до Бостону. Зударення наступило серед густої мраки.

Як тільки кораблі зударилися, богато моряків з корабля Саґаленду почало скакати в воду. Корабель став скоро потапати, і до 15 мінут він уже весь був під водою. Стоячий коло нього Вендам ратував моряків та повіз відтак усіх моряків затопленого з виїмком одного, котрий певно втопився.

Вендам приплив до Ню Йорку з великою діркою, вибитою в його боці понад лінією води. Зараз по висадженню пасажирів та розбитих моряків його відправлено до доків на направу.

ВИКОНАННЄ КАРИ СМЕРТИ НА ТРОХ ЗАСУДЖЕНЦЯХ.

МЕКСИКАНЕЦЬ, ПОЛЯК І ЛИТВИН ПОВІШЕНІ ЗА ВБИЙСТВО ВЯЗНИЧНОГО СТОРОЖА.

ДЖОЛІЕТ, Илинойс, 15. липня. — В присутности яких 400 вязників виконано тут нині раненько коло 6. години присуд смерти, виданий на трох учасників убийчого нападу вязників на вязничного сторожа Петра Клайна, що погиб дня 5-го мая 1926. року.

Засудженими на смерть були: Мексиканець Роберто Торес, Поляк Вальтер Сталевскі та литовський великан Карло Душновський. Всі вони католики й до шибениці підвели їх католицькі священики. Вони не спали цілу ніч. О годині 2. над раном їх прикували до кратів дверий, щоби вони не пробували поповнити самовбийства. Коли їх виводили на страченнє, Торес крикнув голосно: „Ґудбай, еверібоді".

Межи свідками, що приглядалися страченню, був брат вбитого сторожа та брат жінки вбитого, а сама жінка вбитого прийшла до вязниці просити заряду, аби її дозволив перетяти шнур, який піддержує дошки, на котрих стають засудженці. Заряд відмовив.

РОБІТНИК ПРАЦЮВАВ 6 ТИЖНІВ ЗІ ЗЛОМАНИМ КАРКОМ.

ДОПЕРВА ЛУЧІ ІКС ВІДКРИЛИ СТРАШНЕ СКАЛІЧЕННЄ.

ПЕТЕРСОН, Ню Джерзі, 15. липня. — До місцевого шпиталя Св. Йосифа приїхав нині своїм Фордом робітник Луис Микенс з Ривердейлу, та казав зняти зі себе фотоґрафію при помочи лучів „ікс", як се порадив йому його приватний лікар, в котрого він лічився на ревматизм мяснів карку.

Коли з пацієнта зняли фотоґрафію, а лікар, що здіймав її, показав начальникови шпиталя, сей відразу спитав: „Коли пацієнт помер?" Коли лікар сказав йому, що пацієнт живе, начальник не міг вийти з дива, бо фотоґрафія виразно показала, що пацієнт має зломаний хребетний стовп. В такім стані він і працював через 6 тижнів, нарікаючи весь час на болі в шиї, які, як він думав, почалися в нього з того часу, як йому підчас одного пожару, який він гасив як пожарник-доброволець, впав на голову тяжкий предмет.

КУЛИДЖ ПРИЙМАЄ ЖІНОЧУ ДЕЛЕҐАЦІЮ.

РЕПИД СИТІ, Савт Дакота, 16. липня.—През. Кулидж приняв нині велику делеґацію Краевої Жіночої Партії, яка прийшла до нього домагатися повної рівноправности для жінок.

Президент приняв депутацію дуже поважно. Він давав жінкам ріжні ради, як приміром те, що вони повинні добитися більшости серед членів конґресу, тощо, але своїх поглядів на справу не сказав.

ЕДИСОН ШУКАЄ, ЧИМ МОЖНАБИ ЗАСТУПИТИ ҐУМУ.

НЮ ЙОРК, 14. липня. — Томас А. Едисон, найбільший винаходчик Америки, почав тепер знова займатися науковими розслідами над питанням, чи не можнаби заступити ґуми якимось суроґатом.

Як відомо, ґума стала нині дуже важним продуктом, а Америка може продукувати в своїх межах тільки дуже маленьку частину ґуми, якої вона вживає. Тому й богато Американців має тепер амбіцію найти суроґат для ґуми, який можнаби продукувати на американській землі, і тим самим зробити Америку независиму під тим зглядом від заграниці. Як видно, ся амбіція захопила навіть старенького Едисона.

КОЛЮМБІЯ ЩЕ РАЗ ПЕРЕЛЕТИТЬ ОКЕАН.

ПАРИЖ, 14. липня. — Інжинер Кінкейд, який випробував мотори Берда, Чеймберлина, Линдберґа і других, прибув до Парижа і спробував Колюмбію та заявив, що вона може летіти знова через океан, а тільки потребує деяких поправок. Відлетіти має вона десь около 15-го серпня, а коли не пізнійше, то полетить з нею кромі летуна Дросна і її власник Левин. В противному разі Левин відїде до Америки кораблем, бо довше не буде міг ждати.

ЗАСУД ШПИГУНА.

МОСКВА, 12. липня. — Тутешній суд засудив сьогодня Серґія Дружеловського на кару смерти за шпіонажу в користь чужих держав. Він признався на суді, що продав американській амбасаді в Берліні листи „комінтерна", та що підробляв інші большевицькі папери.

НУЖДА В ПОЛЬЩІ.

Останні статистичні дані виказують, що в Польщі є 81 процент загалу населення, якого заробіток не є більший як 100 золотих на місяць. До оставших 19 процент, до тих „щасливих", що мають більше як 100 золотих на місяць, належать державні й приватні урядники, старшини військові і поліція та й врешті доповнюють цей процент також ріжні фабриканти, капіталісти, банкірі, великі купці й великі власники.

ГЕРСТОВІ ҐАЗЕТИ РОЗКРИВАЮТЬ ДІЯЛЬНІСТЬ ПРОТИСАЛУНОВОЇ ЛІҐИ.

Ґазети звісного Р. Герста містять добуті якимось чудом документи „Протисалунової Ліґи", з яких видно, як та фанатична суха орґанізація старалася впливати на політику Злучених Держав. Між оголошеними документами є виказ грошевих видатків, ріжні тайні протоколи й ухвали та протекція і піддержка ріжним кандидатам на урядові становища. Між иншим оголошено резолюцію, якою „Ліґа" гостро скритикувала президента Кулиджа за те, що він не іменує таких урядовців, які тим фанатикам булиб на руку.

ЛИНДБЕРҐ ЛЕТИТЬ У ГОСТІ.

Линдберґ вибирається зі своїм літаком „Дух міста Ст. Луис" в гостину до 75 міст Злучених Держав. Він вилетить 20 с. м. з Ню Йорку і наперед відвідає Гартфорд, Конн., Правиденс, Р. Ай., Бостон, Месс., Портленд, Мейн, Конкорд, Н. Г., Спринґфілд, Вермант, Бофало і Сиракюз, Н. Й. В другій половині жовтня прилетить до Филаделфії, а відсі полетить до Болтимор, Мд., Етлентик Сіті, Н. Дж., Вашинґтону і Вилмингтону, Дел.

УКРАЇНСЬКА ДЕМОНСТРАЦІЯ У ЛЬВОВІ.

Дня 18. червня відбулось у Львові публичне віче в справі нищення українського шкільництва польською владою. По виголошенню промов і по приняттю протестуючих резолюцій учасники віча удалися походом до середини міста, щоби задемонструвати проти наґінки на українське шкільництво. Одначе сконсиґнована поліція впала на демонстрантів і почала прикладами розганяти зібраних. Кількох студентів і робітників є ранених.

ВСЯ ГРОМАДА НІҐЕРСЬКА.

В стейті Мисисипі Ніґрів більше як половина. А одна громада, Мавнд Баю, чисто ніґерська. Там на 1,800 населення нема ні одного білого чоловіка. Громаду заложено щойно тому 40 літ. Тепер вона має публичну школу, яка коштувала $100,000; дві церкви, які коштували $60,000; публичну бібліотеку, громадські доми, склепи і т. і. Громада має почту, торговельну палату, ссип збіжа, одного поліцмена. Тільки не має арешту, бо кажуть, що не потрібно.

Громадяни займаються хліборобством. Усі мають свої ґаздівства, доми і будинки господарські. І всі заможні.

РУМУНСЬКА ЦЕНЗУРА ЛЮТУЄ.

Хоч і скасував (звичайно формально) цензуру новий голова уряду — Штірбей, в Бесарабії ані на хвильку цензурний гніт не послабшав. „Індрептареа" з 16. червня повідомляє, що в Акерманській „Пошті" цензура викинула геть усі чотири сторінки. За повідомленням „Діміняци" з 17. м. м. сконфісковано орґан урядоців „Функціонар". Такі-ж випадки зареєстровано в Бендерах. Значні цензурні репресії зазначують такі ґазети, як „Бесарабськое Слово".

ЗЇЗД НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНЬШОСТИЙ.

В Женеві, у Швайцарії, зачнеться 23. серпня ц. р. конґрес представників національних меншостий ріжних держав в Европі.

КАТАСТРОФА У ВОЗДУСІ.

Коло місцевости Гилбер, Манітоба, запалився у воздусі морський літак і розстрілкався на части. На ньому було трох летунів, які згинули.

ХОТІЛА ОТРУЇТИСЬ.

У Кемден, Н. Дж., виратували в шпиталю від смерти 13-літню дівчину, Польку, Софію Бжозовську, котра випила трутину в намірі самогубства. Вона зробила се з розпуки, бо батько її, Антін Бжозовський, тяжко її побив і прогнав з хати. Батько сьому перечить, але на тілі дочки є знаки побиття.

ПОТОНУЛИ В ОЗЕРІ.

В озері Сілвен коло Берлинґтон, Н. Дж., найшла смерть молода Полька Валерія Крупська і Поляк Франц Хубінський, котрий хотів її ратувати, коли побачив, що вона тоне. Обоє були з Кемден, Н. Дж.

ППС І ВИБОРИ.

Коли польський уряд розписав вибори до автономних тіл, ППС проголосили бойкот тих виборів тому, що вибори будуть відбуватися на основі старої, недемократичної виборчої ординації. Вона звернулася тоді до українського робітництва, щоби воно солідарно пішло з ППС. Українське робітництво, за виїмком Миколи Ганкевича, відкинуло оферту ППС і стануло на становищі, що хоча ординація виборча не відповідає клясовим кличам пролетаріяту, все таки момент виборів треба використати для розбурхання мас. В останній хвилі ППС змінила фронт. Мотивом до зміни постанови послужив голос соціялпатріотів в роді Гавзнера, що коли польське робітництво не буде брати участи в виборах, то на тім потерпить польський характер західно-українських міст. І тому ППС де факто бере участь у виборах під ріжними видами, аж до піддержування лісти правиці включно.

КОРАБЕЛЬ МАНДРІВНИК.

Оноді приплив до Филаделфії американський малий воєнний корабель Скорпіон, котрий 10 літ волочився по чужих водах. Він у службі вже 29 літ і вже брав участь в американсько-еспанській війні в 1898 році, але останніх 10 літ їздив по цілому світі, тільки не був дома. Як заплив до ріки Делевер, то його витали як блудного сина.

БАНКРОТСТВО ПОЛЯКІВ ЗАКОРДОНОМ.

Польські промисловці хотіли використати торговельний договір Польщі з Туреччиною і подбали, що турецька влада виарендувала їм алькогольний монополь. Але довго бизнес не тривав. Вже оголосили банкротство. З того приводу польська преса дорікає, що польські підприємці приносять неславу Польщі заграницею.

БОМБИ КОМУНІСТІВ ПРОТИ КОМУНІСТІВ.

З Москви повідомляють, що там найдено в домі біля домівки ГПУ (Чека) бомби і великі засоби динаміту. Все те належало до крайних комуністів, котрі готовили матеріяли проти советської влади.

КРІВАВІ ЗАВОРУШЕННЯ У ВІДНІ

500 РАНЕНИХ А ОКОЛО 100 ВБИТИХ. — МІСТО В РУКАХ КОМУНІСТІВ. — ПОЇЗДИ НЕ КУРСУЮТЬ, НЕМА НІЯКОГО ПОЛУЧЕННЯ З МІСТОМ.

БРАТИСЛАВА, Чехословаччина, 16. липня. — Американський кореспондент мусів виїхати до сусідного чехословацького міста Братислави, щоби можна було вислати депеші про криваві заворушення, що їх викликали соціял-демократичні провідники. Безпосередною причиною до заворушень було те, що суд звільнив трох австрійських фашистів, що вбили одного робітника і дитину в боротьбі фашистів з соціялістами. Фашисти були ветеранами світової війни.

Підбурені робітники вийшли на масову демонстрацію і підпалили будинок, в якім міститься Трибунал Справедливости та хотіли захопити парлямент, щоби в той спосіб зробити переворот та перебрати владу в свої руки, яка тепер знаходиться в руках християнських соціялістів. З того замішання скористали комуністи і добули серед мас провід. Соціялістичні провідники звертали робітничі маси до розваги і спокою, але їх маси за намовою комуністів ще побили. Вкінці почала інтервеніювати поліція з машиновими крісами. В сутичках з поліцією мало згинути около 100 осіб, а около 500 відвезено до шпиталів. Обчислення одначе непевні. Борба ведеться далі, а фактична влада в місті опинилася в руках комуністів.

Чужинці втікають з міста, але це не так легко. Бо комуністи забрали всі автомобілі, навіть приватні, а залізничий рух перерваний. Сегодня не відойшов ні оден поїзд. Представники чужих держав звернулися до уряду з пропозицією дати військову поміч, але канцлер Зайпель не хотів її приняти. Він думає, що порядок дасться привернути власними силами. Комуністи знова думають, що їм вдасться тим разом проголосити совітську австрійську республику.

БУДУТЬ РАДИТИ ХОЧ БИ І ЧЕРЕЗ ЦІЛЕ ЛІТО.

ОДИНОКИЙ ЧАС МОЖЕ ВРАТУВАТИ МОРСЬКУ КОНФЕРЕНЦІЮ.

ЖЕНЕВА, 15. липня. — Сегодня стоїть справа з морською конференцією гірше як вона була на самім початку. Дипльомати кажуть, що будуть одначе радити так довго, доки не знайдуть якоїсь розвязки, бо час найліпший лікар на всі кризи.

АТЕНТАТ НА ОГИҐҐЕНСА БУВ ПЛЯНОВАНИЙ В АМЕРИЦІ.

ПОРІВНУЮТЬ ОГИҐҐЕНСА З ЛИНКОЛНОМ.

ДАБЛИН, 15. липня. — Арештовано двох братів, що прибули тому три тижні з Америки, а яких підозрівають о атак на анґлійських жовнірів в Квинставн в 1924 році.

Загально думають, що атентат на заступника предсідателя ірляндської держави Огиґґенса упляновано в Америці. Президент Козґрейв, згадуючи про погибшого, подав, що Огиґґенс був для Ірляндії тим, чим був Линколн для Америки. Він казав, що так, як християнство набирало свіжої сили зі смерти мучеників, так і ірляндська держава скріпиться і отсею мученичою смертю.

БЕРНАРД ВІДПОВІДАЄ ЗАВЕРВАЙНОВИ.

ПОЯСНЮЄ СПРАВУ ПРИЛУЧЕННЯ АВСТРІЇ ДО НІМЕЧЧИНИ

БЕРЛІН, 15. липня. — Недавно тому відомий французький журналіст Завервайн обговорював в американських часописях справу злуки Австрії з Німеччиною, добачуючи в тім факті нову війну з Францією. На се відповідає йому тепер Джордж Бернард, редактор німецького органу Фосіше Цайтунґ. Він висказує своє здивовання з приводу статті Завервайна, з яким лучать його прителські зносини і з яким він докладав стільки труду в Льокарні, щоби довести до французько-німецького зближення. Бернард відповідає фактами: 6,000,000 людий не може заважити на німецькій політиці, яка стремить до тісної злуки з Францією, а стремлять до неї особливо ті, що домагаються злуки Австрії з Німеччиною. Злука та і так була ухвалена вже австрійським парляментом в 1918 році, коли уступили Габсбурґи, але сама Німеччина не подбала за злуку. Австрія не може себе виживити, бо перше Відень був столицею і центром для 51 міліонів, а тепер для 6 міліонів гористої країни.

КАЖУТЬ, ЩО БРИТАНІЯ ПОТРЕБУЄ БІЛЬШЕ КОРАБЛІВ.

ТАКА ДУМКА В ДИПЛЬОМАТИЧНИХ КРУГАХ.

ПАРИЖ, 15. липня. — Морську конференцію в Женеві обговорюють на всі боки в політичних кругах французької і світової столиці. На загал чужі держави тої думки, що Анґлія потребує більше кораблів ніж Америка, бо Америка сама собі вистарчає, а Анґлія є малим островом, який без довозу не може вдержатися. Через те анґлійське становище в справі більшого числа воєнних кораблів оправдане.

РОБІТНИКИ ПОЄДИНКУЮТЬСЯ ЗА УСМІХ ЖІНКИ.

ПАРИЖ, 15. липня. — Поєдинок, що був досі привилеєм шляхти, запалив серця двох французьких робітників, які постріляли себе в суперечці за усміх дівчини. Один з них, що був залюблений в дівчині, був пломбером, а його суперник цементовим робітником. За порадою спільного приятеля взяли суперники револьвери і постріляли собі взаїмно груди і голови. Обох відвезено до шпиталю, а секунданта і приятеля до арешту.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗА РЕФОРМУ КАЛЄНДАРА

Ще не так дуже давно ми були свідками того, що в нас в Америці малощо не розгорілася „війна за календар". Верталися давні темні часи домашньої війни за календар і „святе йор". Зі справи календара зробили др. Назарук і еп. Богачевський такий шум, який мав заглушити малощо не всі другі народні справи так, як би календар був найважнійшою для нас справою. Скликуй, народе, мітинґи і радь над нею. Виходило, що це так важна справа, що від неї залежить будучність нашої іміґрації, церкви, а навіть нашої культури. Бо змінивши календар, станемо доперва тоді справжно культурною нацією.

З такої пропаґанди нічого не вийшло. Не тому, що нарід в засаді був противний зміні календара, а головно через те, що вірні гр. кат. церкви (а о них тут ходило) не довіряли тим, що ту справу піднесли. Добачуючи послідовну латинізацію, або як наш нарід каже, польщеннє свого обряду, добачували і в зміні календара головно латинізаційний крок. А до того вся справа була ведена по диктаторськи, без порозуміння з парохіями, священством, а навіть тими католицькими інституціями ,які тою зміною заінтересовані. Через те і вийшло з тої акції те саме, що й з переміни календара підчас війни в дієцезії Хомишина. Гумбуґ і більш нічого.

Та нам не ходить о переміну юліянського календара на григоріянський, ми хочемо згадати про реформу календара взагалі. А підносимо ту справу тому, щоби виказати нашим реформаторам, як до таких справ ставляться другі народи. А ставляться з повагою, розвагою і великим тактом, себто з тим всім, чого нашим реформаторам дуже часто бракує. Бо при календарських реформах треба глядіти не тільки на практичну сторону, але треба мати на увазі людську природу, що не так легко відвикає від старини, а далі традицію і релігійні, а навіть і політичні згляди.

Всі згідні з тим, що теперішний календар неточний і непрактичний, але тяжко погодитися що до способів реформи календара. Над тою реформою працює тепер Ліґа Націй, назначивши для тої цілі осібну календарну комісію. З ріжних проектів тої комісії найбільше вдачним уважають той, який ділить рік на 13 місяців, кожний по 28 днів з тим, щоби по останнім тижні в році додати ще оден самостійний день. Проти цего проєкту виступив тепер французький календарний знавець Вейлер, який ділить рік на 12 місяців по 30 днів, до яких додає пять днів без дати, які будуть помішані між ріжні місяці і будуть зватися: День року (Новий рік), день весни, день літа, день осени і день зими. Рік той ділиться на 4 квартали, а кождий квартал буде мати рівно по 13 тижнів. Той проект знайшов відразу богато прихильників, але чи вдержиться, не знати. Та реформа календара таки прийде, але це забере часу.

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА ПІД ПОЛЬЩЕЮ

(Короткий зміст реферату: **„Сучасний стан церковно-релігійного життя українського православного населення Польщі"**, який виголосив др. А. **Річинський** на Першім Українськім Православнім Церковнім Зїзді в Луцьку, дня 5. червня, 1927 р.).

У Польщі живе три міліони православного населеня та існує 1300 православних „парафій" — як кажуть наші православні земляки. З того на Волинь припадає 750 парафій (майже всі до одної чисто українські), на Полісся 298 (українських 180), на Холмщину 60. Так отже українських — рахуючи по приналежному населенню — парафій є 900—1000, решта — це парафії білоруські і дрібка російських. Відсоткове відношення таке: Українці творять у Польщі дві третини православних або 70 відс., Білоруси 28 відсотк., Росіяни 1½ відс., ½ відс., православні Поляки та ін. З такого відношення випливають ясно два факти: 1) що православна церква в Польщі є ріжноплемінна і 2) що чисельно на першому місці стоять у ній Українці. З тих теж фактів виринає питання, хто є субектом, а хто обектом церковного життя у православній церкві в Польщі? І ось сам офіціяльний орґан православної митрополії у Варшаві „Воскресное Чтеніє" з 27. II. 1927) стверджує залежність православної Церкви в Польщі від російського епископату. Російський епископат поклав у принцип поработщення через себе прав. церкви, аби не допускати до виявлення в ній своєрідних питомих місцевих познак: мови, архітектури, тощо. Тойже офіціяльний орґан митрополії утотожнює поняття „православний" і „русскій"; виходить, наче істнує у Польщі виключно якась російська релігія. Прелеґент цитує велику силу ріжних авторитетних голосів із поважної польської преси, стверджуючих російський і русифікаторський характер православної церкви в Польщі. У внутрішньому церковному житті панує єдиновластя митрополита. Немає навіть спроб порозуміння з мирянами. Вводиться принцип абсолютизму навіть у супереч канонам (нпр. досмертність володіння митрополита не є обмежена жадними увагами про можливість такої його поведінки, що зробилаб його неможливим на митрополичім престолі). Але тут маємо до діла не тільки з абсолютизмом одиниці, але ще й з диктатурою кліки. В імя панування цеї кліки є фаворизовані особи, що не тільки не мають права до вищих єрархічних становищ своїм недостаточним віком, але й сумнівною приналежністю до православія (наводить конкретні приклади). Ця кліка хозяйнує як хоче. Запанувала в церковнім життті повна сваволя, яка доводить вірних до відпадання від церкви (Дубенщина, Кремінеччина). Стихійно росте серед народу невдоволення з приводу невідповідних осіб на духовних посадах і з приводу ганебної господарки церковним майном. Від 5-ти літ 760 парафій на Волині не має свого епископа. Він сидить у Варшаві а паства є без свого пастиря, всупереч канонам, просьбам вірних та розумовим арґументам авторитетних громадян доброї волі і віри. Церковна влада порвала всякий духовий звязок з народом. Зате створюється нпр. карикатуральну посаду „референта" для українських церковних справ при митрополії. Деж є епископи, які чейже найкраще повинні самі знати ті справи на основі власного щоденного досвіду? Просто скандальні відносини панують в обсяґу розводових процесів. Вище духовенство (еп Антоній Симон) отверто з проповідальниці орґанізують протиукраїнську кампанію. Повітові протоєрати, це аґентури РНО. (Русское Національное Обединеніе). Вони займаються такими речами, як видавання летючок, що опльовують український нарід. Сільське духовенство — дуже нещасне. До Орґанізаційного Комітету зголошувалися десятки священиків, готових навіть на sui generis церковну революцію в імя збереження церкви і віри від дальших знущань. Але більша частина нижчого духовенства хитається між молотом і ковалом: з одного боку натиск народньої стихії, з другого терор духовної влади. Є ще третя частина нижчого духовенства — як явний уже ставленник певних політичних кол. Дяківство на положенні наймитів у відношенні до попа. Брацтва не мають затверджених статутів. Так зв. місіонарські комітети істнують для боротьби з українським рухом. У школі наука релігії відбувається у російській мові, а шкільні години Закону Божого є лекціями старославянщини. — Такий стан є настільки милий нинішнім церковним володарям, що вони хочуть петрифікувати його. Митрополія виробила без порозуміння зі священиками т. зв. „статути"; щастя, що міністерство віроісповідань досіль не затвердило їх. Ясно, що така ситуація доведе до виступів спротиву. Почалися торги з митрополитом. Декотрі посли й сенатори, певні українські кола у Варшаві („Духовна Бесіда", „Духовний Сіяч"), окремі діячі з місць — усіх сил добували, аби вплинути на зміну режіму безпосередніми розмовами — і всі розчаровувалися, бо конкретних наслідків не було. З хвилиною повстання РНО Митрополія заговорила з Українцями таким тоном, який виключав усяку розмову. Духовники почали навіть вести збірки на користь Миколи Миколаєвича. В церкву вноситься поволі момент боротьби не лише національної, але й соціяльної, бо явна реакційність церковного правління обурює почуття демократизму й справедливости суспільної. Тимчасом митрополія вдає аполітичну невинність: коли післятравневий уряд перестав підтримувати митрополита в його русифікаторській політиці, то „Воскр. Чтеніє" підняло крик, що це уряд втягає церкву в політику! — Скрізь сумно. Та є промінь надії. Церковна справа зачепила вже глибоко за душу народу. Ґеть усі зацікавилися церковними справами. Це зацікавлення само вже є ґарантією успіху боротьби за оздоровлення церкви. Але цю боротьбу треба повести орґанізовано. Мусимо вибрати нині комітет, що складався би з представників усіх повітів з українським населенням православного віроісповідання і цей комітет згідно з принятими на цьому зїзді резолюціями і вказівками поведе боротьбу за наші національно-церковні права! (Прелеґент відчитує резолюцію. Коли кінчив — зривається буря оплесків, яка переходить у довгу невмовкаючу овацію).

Дискусія. — Камінський (селянин із Дубна) радить вибрати комітет, що переняв би від митрополита владу над усіма церковними справами. Пос. Хруцький: Діяльність церковної влади є антиканонічна і не згідна з духом православія. Митрополит впав в одну скрайність (відсунув мирян), тут чуємо голос із другої скрайности (хоче правити церквою без епископів!) Епископат вступив на шлях автократії, противний принціпам православної церкви, — треба його з того шляху завернути. Раєвський: Комітет має мати функції українізації церкви. Синюк: „Распутіновщина і Гапонівщина панує далі..." Пос. Назарук: Доклад неповний, бо нема в ньому актів із Холмщини і Підляша. Дроздівський: „Комітет має бути генеральним штабом, а всі ми армією його". Кличе до одностайности і солідарности. Пос. Козицький: Митрополит не буде рахуватися з постановами зїзду. Що буде робити комітет, якщо його не послухають? Радить зовсім зірвати з митрополією. Пос. Підгірський: Зірвати не штука, але що з того вийде? Не треба просити, а вимагати. Коли нічого не поможе, то „віра в нас єдина, бо єдина Вкраїна". Після пп. Кисіляка, Підстригача й Лайка відповів референт:

У боротьбі за права православія треба памятати, що винно тут не православіє, а винні люди. Не слід виливати з брудною водою й дитини. Наділити комітет аж такими уповноваженнями, щоби він міг заступити митрополита — неможливо, бо це значилоб пірвати з православям. Ламати законів не треба, бо вони нам забезпечують повну свободу і дають можність мати в православію національну церкву. Що комітет має робити, коли митрополит не послухає?! Коли за комітетом буде стояти нарід, хоч митрополит не послухає нас раз, не послухає другий — за третім сам нас закличе. Колиж піде на розріз, то слово матиме другий церковний зїзд. Комітет не вибірається на те, щоби його мав слухати лише митрополит: перед комітетом великі орґанізаційні завдання.

УКРАЇНЦІ В РСФРР — НА КУБАНІ.

Справа українізації шкіл на півічному Кавказі починає набирати пляновости в загальній шкільній політиці Наркомосу РСФРР.

Коли за попередніх років українізація шкіл гальмувалася як на місцях, так і в центрі ізза суперечок чисто методичного характеру, як-то: чи повинна бути в українських школах мова українська, чи так звана кубанська, що існувала в уяві лише непоборних кубанських патріотів і малопоінформованих наркомосвітських робітників, то тепер над „кубанізацією" поставлено хрест.

До такого висновку приводить те непереборне бажання народніх українських мас, що не брали ніякої участи в дискусії, а подавали лише скрізь одну конкретну й ясну пропозицію: „Дайте нашим дітям не чужу, руську школу, а свою рідну, українську".

Протягом останніх трох-чотирох років „рассудку вопреки, наперекор стихиям", до українізації прагнули самі низи — села й станиці. І сьогодня говориться лише „про українізацію шкіл", а не „кубанізацію".

Остання постанова президії колеґії Наркомосу РСФРР з 8. березня ц. р. щодо освітроботи серед українського населення в РСФРР говорить просто й ясно про потребу плянового переведення шкіл на українську мову в місцевостях з компактним українським населенням, „разговорной речью которого является родной язык".

Далі постанова говорить про утворення короткотермінових курсів для підготовки й передпідготовки викладачів та доручає раднацменові проробити питання щодо розгортання сітки українських педтехнікумів на 27-28 учбовий рік.

Звернено так само увагу на видання підручників українською мовою і підсилення методичного керівництва українськими школами.

Нарешті постанова зачіпає справу підготовки й передпідготовки політосвітробітників і вмдання політосвітлітератури.

Всі питання, що їх постанова висказує й підкреслює, давно назріли. Тому місця охоче відгукуються на цю постанову і сам Наркомос вже починає її реалізувати.

Щоб забезпечити нові українські школи вчителями, в червні в м. Краснодарі відкрились українські вчительські курси, на що Наркомос асиґнував гроші.

Нарешті болюче питання з політосвітроботою в українських селах і станицях Північного Кавказу наближується до вирішення.

Щоб забезпечити українські хати-читальні добре кваліфікованими хатачами, Головполітосвіта відпустила 1,500 крб. на утворення курсів українських хатачів на Кубані.

Як і раніш, основним питанням для окружних українських інспектур освіти північного Кавказу ще залишається як найскоріше розгортання потрібної сітки українських шкіл соцвиху.

В. Будзиновський.

ПЯТЕ КОЛЕСО.

ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ.

(53)

— В такім господарстві потрібна неодна наймичка. Потрібна добра кухарка, потрібна ключниця, потрібна дівчина до наймолодшого синка, потрібна до дівчат, потрібна покоївка...

— Я тебе не хочу мати до такої подлої служби. Взагалі не до служби, бож ти донька мого приятеля. Хиба би щось таке, що би то не була служба, тільки... тільки, сказатиб, щоб тобі не було скучно жити у мене. Не подле було би становище начальної господині, але ти на таке замолода.

— Чому замолода? А як би я була вийшла не за Михайла, а за того, накидуваного мені батьком... Не булаб я нині ґруґдаркою великого господарства? Якаж ріжниця між господаркою на власнім і господаркою на чужім?

Олена крутила так, бо коли Хмельницький ані руш не хотів сказати, що оженивсь би з нею, то вона намагалася піддати йому думку, щоби її усадовив в своїй хаті як першу особу. Як би се осягла, то згодом могла би зайти й до своєї головної мети. Впрочім, гадала, що як Хмельницький вже тепер рішиться зробити її господинею, то вона й решту виторгує від него ще заки доїдуть до Суботова.

— Що люди сказали би? — Хмельницький замітив. — Чи будуть вірити, що ти у мене тільки господиня? Піде поговір.

Олена, усміхнена, скоса глядiла в його очи.

— Не боїшся поговору? — Богдан спитав, гладячи дівчину під бороду.

— Тепер мені вже байдуже, що на мене люди скажуть, — Олена відповіла. — Або я ще дівчина, що сидить у батька і жде на сватів? Люди будуть говорити, будуть шушукати, тай затихнуть. За те мені буде добре у вас. Гадаю, що також вам буде добре зі мною.

— Але з мене старого будуть сміятися, хоч не слушно.

— А як би й слушно?! — дівчина відповіла, притулюючися до Богдана, далі зазираючи йому в очи. — Слушно, чи не слушно, то се буде хиба тільки...

— Що тільки? — Богдан спитав, коли вона замовкла. — Ти любиш недоговорювати. Саме тоді, коли з твоїх уст має вийти найцікавійше, ти прикусуєш язика.

Дівчина хотіла сказати, що се була би хиба тільки завидь. Але погадавши відповіла.

— Се була би тільки злоба лихих людий. Але від злоби ще ніхто не втік і ми не втечемо. Одна рада, ждати, аж ті насмішки самі затихнуть. Впрочім, чи таке першина? Вже траплялася більша ріжниця віку.

Тепер таки добре притисла його до муру. Богдан зрозумів добре, до чого Олена йде. Вонаж говорила дуже ясно. Не ясне було тільки ще одно. З її послідних слів Богдан не міг виміркувати, як далеко сягають її аспірації.

— Чи не надіється вона, що з нею оженюся? — подумав. — Ще й хоче вже тепер забезпечити себе!

Не знаючи, як розмову звести на инший шлях, та не хотячи відповісти ні так ні сяк, Богдан закінчив балачку, будьтоби з вини задушливого повітря під дахом.

— Тут під сею веретою душно. — Мушу знов на воздух. Якось то буде. Як приїдеш до Суботова, оглянеш моє господарство і пізнаєш мої діти, то може схочеш лишитися у мене. Господинею, чи як завгодно. Я тебе не прожену від себе.

Олена, котра доконче хотіла розмову закінчити якимсь вислідом, ще заки заїдуть до Суботова, сказала:

— Лишете мене у себе, щоби я була пятим колесом при возі?

— Пятим колесом не будеш. Все буду мати з тебе якусь користь. Впрочім, пяте колесо не є таке непотрібне, як ти думаєш. Приміром, розумний і запопадливий чумак все має пяте колесо. Деколи й шесте.

Хмельницький висунувся з мажі, сів назад на коня, котрий сам ішов за возом, і вернув до Бурлая.

— Кажу тобі, Богдане, — Бурлай промовив до приятеля, — ти ту дівку відішли до Львова зараз, як тільки приїдеш до Суботова.

— Гадаєш —Богдан відповів, — що зараз буде нагода? Чейже не посаджу її на коня і не пущу саму!

— Богдане, згадаєш моє слово. Я тобі кажу, що як її зараз не спекаєшся, то вона лишиться у тебе на віки. Як не відішлеш зараз, то потому хоч би була нагода і вона хотіла відїхати, то ти не пустиш її.

— Така небезпечна вона не є і я вже не такий горячий. А хоч би й справдилися твої слова... Завидуєш мені?

— Не завидую, але боюся. Боюся, що справдяться слова бея. Тугай сказав, що черeз ту дівку ти готов забути, про що балакав з ним. Я додам, що ти готов забути, пощо розщибався за мною і до чого ми оба добалакалися.

Богдан спинив коня, з докором глянув товаришеви в очи і промовив:

— Я гадав, що ти мене ліпше знаєш. Ти гадаєш, що я для дівки, або хоч би для сто таких як та, запруся? Гадаєш, що відстану від тих думок, від тих намірів, які в моїй душі я плекав та ростив весь мій вік, почавши від тоді, коли ще був у школі? Від коли їм козачий хліб, все лиш рахую і важу, важу і рахую наші сили, щоби виміркувати, коли можна буде з успіхом вдарити. І саме тоді, коли мій рахунок показує мені, що наближається хвиля, про яку я весь мій вік думав, мріяв і снив... я втопив би мою душу і мою честь в очах дівки? Дівка дівкою, а Україна Україною. Любощі любощами, а війна війною. Хоч би яка прикувала мене до себе, то як би не пускала мене тоді, коли прийде слушний час, то я таки піду туди, куди мене кличе мій обовязок, хоч би... по її трупі!

— Я знаю, що на такий твердий горіх, як ти, треба мати добрі зуби. Але воно все небезпечно.

Далі їхали мовчки, бо Богдан потонув у своїх думках. Думав про Олену. Він вже дуже добре зрозумів її. Не сумнівався, що вона мала би охоту стати сотниковою. Хоч Богдан горів до неї, він той огонь холодив своїм зимним розумом. Передовсім вона в його очах була щось гірше, як вдова. В його руках вона опинилася вже не лиш по однім мужеви, але й споневіряна иншими. Бог зна, кілько їх було і хто вони були. Він боявся, що з него будуть сміятися товариші, приятелі і чужі, бо такий старий взяв таку молоду. Знав, що оженившися з нею, збунтував би проти неї і проти себе всі свої діти. Потерпав, що її будуть не без успіху баламутити молодші від него. Нарешті йому було соромно відкликувати се, до чого добалакавсь був з Якимом, своїм шурином. Будучи в Перекопі, Богдан вже рішився був слати сватів до сестри Золотаренків. Щоби не ризикувати гарбуза, попросив Сомка, щоби він побалакав з Іваном Золотаренком. Не було виключене, що Сомко вже побалакав. На случай, коли би Пилипиха згодилася, Богдан не смів розізлити Золотаренків. Вони мали між козаками велику силу і були Богданови потрібні для його воєнних намірів. Коли тепер пригадав собі Пилипиху і се, що про неї балакав з Якимом, йому стало ясно, що під його дахом не буде місця для обоїх. Або Олена, або Ганна! Як прийде Ганна, то Олена буде мусіла вступитися з хати. Поки у него Олена, про Ганну нема що й думати. Богдан став тепер жалувати, що так богато балакав з Оленою і викручуючися сіном, не розвіяв її надій стати його жінкою. На добавок цілком непотрібно посадив її на почетнім місци господині і зобовязався держати її у себе почти, поки вона сама схоче. Тим він сам взяв на свій віз цілком непотрібно пяте колесо, нідочого не пригоже. Бо він не сумнівався, що справжня господиня з неї не буде. Вона хоче стати господинею, але не такою, що робить щось, а такою, що приказує і тільки з гори дивиться, як другі роблять. Щоби в уступках для неї не посунутися ще далі, Богдан рішивсь про все те з нею більше не балакати і аж в Суботові, побалакавши з дітьми і з Сомком, рішити її дальшу долю.

Смерком валка приїхала до невеликої літньої оселі запорожських рибаків над Інгульцем. В тій оселі дожидали Богдана два Запорожці з кіньми і візком. Тут Богдан взяв на себе козацький стрій. По нічнім відпочинку Бурлай і його товариш попращали Богдана. Їх валка, з нею і та мажа, в котрій доси їхала Олена, взяла на ліво, щоби пробратися до Бога. Олена сіла на візок Хмельницького, він сам на коня і вони в товаристві обох Запорожців пустилися горі Інгульцем на Суботів. Богдан час до часу позирав на Олену, але, хоч його кортіло пересістися на візок, не робив сего. Боявся, щоби не розпочала наново розмови на вчерашну тему. Сидячи на коні, балакав з нею, але про такі річи, які міг чути візник.

(Дальше буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВІД ҐОЛОВИ РИБА СМЕРДИТЬ.

Від коли Рим, зараз по заключеню угоди з Польщею, прислав нам сюди правителя для католицької церкви нашого обряду, мали ми нагоду читати про неодин факт грубого поведення з нашими людьми зі сторони управителів сеї церкви. Наших людий трактували так, що вони мають право платити тільки колєкти, будувати церкви, доми для священиків, складати жертви на удержанне священиків, але не мають найменчого права до заряду церковними маєтками й справами. Писали дописувателі з ріжних місцевостий про те, як церковна влада їх зневажала, і фактів таких назбиралося так богато, що навіть сліпі вже їх побачили.

Та на сьому видно не конець. Погорди до „простих" мірян не можна було обмежити до самої тільки голови. Як риба почикає засмерджуватися від голови, але гниття раз почавшися, на голові ніколи не задержується, але скоро поширується по всему тілу, так і та погорда до „простих" вірних, проявившися в голові церкви, перейшла скоро на звичайних „пастирів". Ось вам факт, який случився в нашій парохії, а яких певно є богато по всіх парохіях, в яких священики уважають себе покликаними й управненими правити громадою, як пастух вівцями.

До парохіяльного уряду приходить один парохіянин, загально поважаний за свою статочність. Тішиться він широко повагою серед парохіян, як про се свідчить факт, що через чотири послідні роки під рядом його вибирано церковним скарбником або контрольором. Сей чоловік поклав великі заслуги коло церкви та причинився немало до того, що підупадаючу парохію упорядковано, громада позбулася всіх довгів, ба ще й призбирала кілька тисяч долярів готівки.

Та сей поважаний громадянин мав те до себе, що на його думку маєтком церкви рядити повинна громада. За те його незлюбив новий парох, прихильник епископської політики, після якої нарід має платити і мовчати.

Прийшов він до парохіяльного уряду в особистій справі. Входить і каже, як звичайно: „Слава Ісусу Христу". Священик не відповідає на поздоровленне, а відразу питає: „Як називаєшся?" Дізнавши імя, витягає касову книжку. „А то ти винен колєкту". Парохіянин каже, що він прийшов по метрику свого хлопця, котрого він хоче спровадити з Галичини до Америки, та що справа колєкти буде залагоджена як слід, коли на се прийде слушний час. На се парох замикає касову книжку, закладає руки позад себе і, ні слова не кажучи, віходить до себе до горішної кімнати, оставляючи чоловіка ні в сих ні в тих. Прийшлося нашому парохіянинови йти до адвоката й під загрозою судового процесу добувати від священика потрібного документу.

Нині в громаді шумить від сеї події. Питаються себе самих найпобожніші громадяни, чи се є християнський спосіб поступовання з людьми? Чи сей епископський любимець поступав слідами Христа, коли він дбає тільки за одну колєкту, а прислуги, до якої він законом зобовязаний, сповнити не хоче? Священик у церкви вічно говорить про висшість священичого стану, про його могучість та вплив та про те, що він має владу від Бога й Матери Божої, але громата, якій він те говорить, не приймає вже того на сліпо, без застанови. Поживши в Америці, ми вже навчилися, що найкращим наслідувателем Христа є той, хто самий не побивається за гонори, чести й вливи, але добровільно сповняє другим, хочби й найнищим від себе, як найбільше добра. Ми вже перестали шанувати церковних провідників за їх силу й вплив. Їх сила нам уже не імпонує, бо ми бачили не такі сили, і бачили, як більші сили падали безслідно. Нам імпонує нині правдиве наслідування Христа, а се не показується гордостю на силу й вплив, але покірним сповнюванием великих заповідий Христа про любов других людий. А любови чейже не проявляється через погорду та глибоку невчинність?

Парохіянин.

ВІДОЗВА ДО РОДИМЦІВ МІСТОЧКА ХОРОСТКОВА, ПОВІТ КОПИЧИНЦІ.

Проєкт Народного Дому в Хоросткові

З рідного нашого місточка Хоросткова повідомляють нас, що там вибрано Комітет Будови Народного Дому, до якого ввійшли: Олекса Глинський, голова; Микола Явний, заст. голови; Павло Мицан, заст.; Микола Обух, секретар; Іван Василевський, касієр; Е. Бахталовський, господар. Члени: Чорненький Антін, І. Білоус Семків, І. Дрозда, Ворончак Ілько, Ворончак Іван Матвіїв.

Наші родимці рішили збудувати в нашім місточку національну твердиню, свій Український Народний Дім на площі напроти школи, бо це місце найвідповідніше. В ту сторону поширяється місто. Буде це триповерховий дім з салею на вистави і збори, в якім буде міститися кооператива, гуртівня, читальня, бібліотека, Рідна Школа, Ремісничa Бурса, а кромі того будуть мешкання, що будуть приносити сталий дохід. Будова буде коштувати 100.000 польських золотих, або $12.000.

Комітет в краю обовязався дати жертви від себе, а кромі того дати безплатну роботу і безплатний довіз матеріялу. Щоби одначе зачати будову, треба мати дві третини готового гроша, щоби можна дотягнути будинок під дах. Треба отже яких $7.000. Наші родимці звертаються тому до всіх земляків в Канаді і в Америці з просьбою допомогти їм своїми жертвами, виставити в рідним місточку отту величаву національну твердиню.

В Гемтремк не богато нас, але тут зробили ми початок і оснували комітет, щоби повести акцію. Просимо за всіми інформаціями відноситися до комітету і розпочати збірки, щоби і ми причинилися до того так гарного діла, щоби і ми могли радіти, коли завитаємо до рідного місточка, що той Народний Дім збудований і нашими жертвами.

За комітет в Гемтремк, Миш.: **Данило Доскоч,** предс.; **Олекса Явний,** секретар; **Михайло Процків,** касієр. Контрольори: **В. Пастернак, О. Чорненький, В. Кравець.**

По інформації писати:

Alex Yawny,
2765 Holbrook St.,
Hamtramck, Mich.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ШИКАГО, ІЛЛ. Бр. св. О. Николая, від. 106ш повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться дня 24-го липня, в гали парохіяльній, о годині 1.30 пополудни. На порядку нарад є важні справи до полагодження. Проситься всіх членів явитись на мітінґ, де контроля здасть справозданиє за 6 місяців. — С. Маґас, предс.; В. Гриньків, секр.

ГЕЙЗЕЛТОН, ПА. Тов. св. Архангела Михаїла, від. 85, повідомляє, що піврічний мітінґ відбудеться о годині 1-ій попол., в неділю, дня 24-го липня, в гали церковній, 74 N. Laur ул. На порядку нарад фінансове справозданиє і другі важні справи. Члени котрі ще не жертвували на Сиротинець, щоби се зробили на сім мітінгу. Будемо принимати нових членів без оплати вступу. Неявившийся член заплатить кари 50 ц., а урядник 1 дол. — О. Шараварко, предс.; О. Костюк, секр.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ФУЛТОН, Н. Й.

Як тут живуть наші Українці.

Певно, що читачі здивуються, коли побачать допись з нашої місцевости. А здивуються тому, бо дуже рідко про нашу місцевість щонебудь чути. Через те хотів би я хоч тепер вкоротці згадати про тутешне національне та робітниче життя за останні часи.

Головною індустрією нашого місточка є фабрика сукна, котра належить до „Амерікен Вулен Ко.". Обставини робітничі дуже важкі. Платня дуже низька, мабуть найнизша зі всіх фабрик тоїж компанії. Та ще й клопіт, що роботи нема сталої. Одну половину року робимо, а другу то так коротаємо, очікуючи, коли бос закличе до праці. Рук робочих богато, тому робітників експльоатують сказатиб зі семої шкіри. Пересічна заплата є 40 центів на годину, 8 год. праці. Якжеж тут може вижити фамілійний чоловік за сю пейду, працюючи лиш пів року. Панове властителі не журяться тим зовсім, а раби гнуть спину покірно. Роблено старання зорґанізувати юнію, але всі заходи не вдались, бо так звані стопроцентовці не хотіли бути в юнії разом з чужинцями, хотяй вони так само суть визискувані як і ті.

Окрім значного числа Поляків зпоміж чужинців жиє тут около 35 родин українських.

Вся народна робота оберталась около Тов. Зап. Січи, від. 263 У. Н. Союза, котрий засновано в 1911 р. В 1925 році піднесено гадку будови або купна Українського Народного Дому. За почином деяких одиниць, котрі щиро віднеслись до справи, скликано збори, вибрано Тимчасовий Комітет, на чолі котрого стояв тов. М. Бунда, і взятося до праці. Початки були як звичайно трудні, але під вмілим проводом заряду і щирости членів, за короткий час прийшлисьмо в посідання свого дому, так що нині кождий, котрий признає себе за Українця, гордиться тим здобутком. Бо се дійсно народна власність. Належить підчеркнути одно, а именно, що тамтого року нам удалось зорґанізувати всіх Українців в Фултон, хиба такі полишились поза орґанізацією, котрим або статут забороняв стати членами, або такі, котрі жиють ще середновічним життям. Згода та любов запанувала між нами, і здавалось, що ми одні, одинокі в Америці щасливці, що жием в згоді, та що можем бути приміром для других місцевостей. Членами У. Н. Дому у нас суть греко-католики, рим.-католики і православні, а суть і такі, котрі до ніякої церкви не належать. Це не припало до вподоби гр. кат. священикови. Він то, довідавшись про сю ситуацію, задумав своїх вивисшити понад других, кажучи, тримайте все в своїх руках і других не допускайте.

Та біда з проводом, коли многі з кандидатів на провідників уважають себе за Австріяків, другі за Ґаліціянів, ще одні за австріяцьких руснаків, а ще одні за греко-католиків, і так без кінця, на кождий запит про націю дістанете иншу відповідь. А як вже прийде зватись Українцем, то кажуть, що Українцем може бути тільки грек. католик, а ті решту безбожники, большевики, не вартні життя на світі, та що після їх переконань требаб їх всіх винищити. Вони не хочуть узнати народних святощів, а замісць портретів Франка та Шевченка, хотілиб мати в У. Н. Д. образи святих. Для них піп, се наймудрійша, найбільш учена людина в світі, дяк другий, а треті, то вони.

У. Н. Дім, як орґанізація, не мішається до ніяких релігійних справ, полишаючи се членам. Тай статут каже, що членом може бути кождий Українець без ріжниці релігійних та політичних переконань. При У. Н. Домі істнують ще слідуючі орґанізації: Читальня Просвіти ім. Ів. Франка, котра має досить гарну бібліотеку, та за почином котрої відбуваються спільні читання книжок та лекції на ріжні теми, котрі дає тов. М. Бунда раз на тиждень, в четвер вечером. Тут треба підкреслити інтересовність нашого жіноцтва, котре дуже цікавиться читанням та лекціями, на які громадно учащає. Є в нас Жіноча Секція У. Н. Дому, котрої обовязком є дбати про розвій та виховання наших дітей в українськім дусі.

Є Українська Діточа Школа, в котрій було минувшого сезону 39 дітий. Школою заряджує Шкільний Комітет, секретарем котрого є тов. Д. Оленський, котрий віддається цілою душею школі а таксамо і всякій другій орґанізаційній роботі. Учителює тов. М. Бунда, котрий також не мало праці вкладає, щоби піднести нашу дітвору, щоби вона принесла честь своїм родичам та нації. Останього сезону діти устроїли два концерти під управою свого учителя.

Останний відбувся 26. марта 1927 р. в честь роковин смерти ґенія Тараса Шевченка. В програму свята входили співи і деклямації поезій поета. На жаль, наші католики відмовились від участи, боючись гріха слухати співів у піст. І не лиш то, бо навіть не дозволили своїм дітям брати участь, хотяй діти цілий час підготовлялись в школі до концерту.

По скінченню шкільного року учитель зорґанізував Діточий Клюб при У. Н. Домі, який має на цили вдержанне контакту дітей з орґанізацією, та не допустити д осего, щоби діти, лишаючи школу, забували се, чого научились. Уряд вибрано з дітий, до котрого увійшли: І. Зарічний, предс.; Анна Надворняк, секр.; М. Оленич, заст.; П. Коменюк, касієр.

Тепер ідуть підготовання до зорґанізовання Горожанського Клюбу при У. Н. Домі.

Тепер декілька слів про теперішнє.

Через релігійні непороуміння прийшло до орґанізаційного тертя, задля котрого кілька членів полишили орґанізацію, не подаючи навіть причини свого кроку. А таке поступованнє не є правильне. Коли ті члени бачили, що щось в орґанізації не є так, як вони бажалиб, або що виходить на шкоду орґанізації, то власне обовязком їх повинно бути, належати до орґанізації та старатись те зло направити, а не виступати.

В орґанізації треба нераз не одно перетерпіти і неодно вибачити. Бо щож тому винна орґанізація, коли найдеться в ній пару закукурічених загорільців, котрим не добро орґанізації лежить на серци, але їх власне особисте „Я", слава і гонор? Щож винна орґанізація, що у нас ще не перевелись сплетні? Се дійсно є прикре явище в наших орґанізаціях, але це ще не значить, що ми не маємо бути членами тих орґанізацій.

Найбільше наше лихо по орґанізаціях, це особисті порахунки. Треба вже раз знати, що хто має якінебудь спори особисті, то нехай полагоджує їх поза орґанізацією. Так роблять люде культурні, а я вірю, що кождий з нас хоче себе до таких зачислити. Я вірю, що ті, що полишили орґанізацію, колись опамятаються, то вернуться назад. Тай возьмуться до щирої праці в нашій громаді, як для добра свого, так і для наших поколінь, т. є. дітий.

Тепер ще слоов до тих, що стоять твердо при орґанізації. Товариші і Товаришки! Ми пережили все те, що було найтруднійше. Ми вложили стільки фізичної праці, тай фінансово потерпіли і не зважаючи на це все, ми витревали аж до нині. Тож не упадаймо на дусі дальше, бо доля вже нам усміхається, чого найкращим доказом є фінансові справоздання нашої інституції. Покажім, що ми вміем оцінити клич: „В орґанізації сила". Нехай всі ті напади ворогів розбиваються о скалу нашої свідомости. Берімся до освіти, до науки над собою, а тим переконнанем кождого, навіть своїх ворогів.

Член Українського Народного Дому в Фултон, Н. Й.

Роман Купчинський.

ПІД БУРКАНОВОМ.

(Спомин про Данила Щербаківського).

Нераз якийсь випадок чи людина вилетять з памяти до тої міри, що здається, немов вони ніколи не істнували. Але нараз якась подія відслонить у души припалу порохом стінку і забуте встає перед очима ще виразніще як колись.

Так і з Данилом Щербаківським...

Передчасна траґічна смерть його пригадала мені один випадок, ще в р. 1915, що під впливом сумної вістки з Києва струсила зі себе попіл забуття і станула мені перед очима.

Перший полк УСС. ступав на Бурканів, подільське село над Стрипою. Був ясний, горячий літний день і стрільці падали просто з утоми та спраги. Відбита від Карпат російська хвиля котилася назад через Болехів, Галич, Гнилу Липу. Над Золотою Липою здержалась, аби дати відпір наступаючим німецько-австрійським війскам.

Бурканів знаменита позиція від сходу. Горби, що за рікою, панують над рівниною і в ясний день одна людина не підійде незамітно. Щож говорити про полки, бриґади, корпуси!?

Всі знали, що над Стрипою буде „горячо", і всі ладились до цього. Осторожно підсувалися стежі, ще осторожніще підходила боєва лінія, скривалися по виролинках обози. Над усім висіла тиша, зловіща і непевна, яка тільки буває перед битвою. Навіть перед бурею нема такої.

Полк УСС. підходить до ріки.

Ізза горбів гукнув грохіт — один, другий, третій. Білі димки розірваних шрапнелів розцвилися за розстрільною. Це російська артилерія почала бій.

Загреміли й австрійські пятнацятки і понад голови наступаючих понеслися стрільна ген, за Стрипу.

Почалося...

Сполошена тиша пурхнула з подільських піль і полетіла кудись, а на її місце впав клекіт скорострілів, рев гармат і вибухи стрілен.

Стрілецька розстрільна то встає, то біжить, то падає. Дивним дивом російська артилерія не робить їй шкоди. Просто чудо якеєь. Шрапнелі розриваються за високо, ґранати вибухають там, де розстрільна перед хвилею була, або за хвилю буде. Щастя мають Усусуси.

Заде Мадяри, що на ліво від УСС., мають великі втрати. Ось цілий рій сховався за корчем тернини: спочити, видихатись хвильку. Вмить за горою бухнуло і вже терновий корч полетів угору. А з ним разом пошматовані тіла мадярського роя. Одинацять їх було, ні один не остав у живих. Ось пробоєва сотня мадярського полку вже над рікою, біля дротів. Скоростріл ізза ріки затрісокотів, ґранати артилерії загаркали і ледви третина спасла життя.

Стрільці йдуть ненарушені. Вже й дроти російські перед ними, а ледви двох-трох ранених і то від крісових куль або гармат, що стріляють з боку. Батерія, що бе з Бурканова, не шкодить їм.

— Попилися старшини! — догадується хтось із наших.

Але з піхотою буде біда! Австрійська команда дістала відомість, що над Стрипою в окопах осталося „elf betrunkene Kosaken" та тяжко відпокутувала це. Мадярський полк, що рвався на одинацять козаків, має сорок відсотків страт.

Стрілецькі стежі вивідалися краще. Над Стрипою окопи обсаджені досить густо і тому стрілецький полк підходить осторожно, використує кожну догідність терену.

Перед російськими дротами маленький вал. Швидко западає за нього перша розстрільна. Бурканівська батерія сипле залізом на них, але якже зле. Ні одного поцілу, все за коротко, або за довго. Пробоєві стежі вже при дротяних проволоках. Протинають переходи — незамітно і справно. Що правда, грають проти них два російські скоростріли, але безуспішно.

Нараз усе стихає.

Мовкнуть скоростріли, німіють гармати. Очевидно російські, бо австрійська артилерія подвоює вогонь і підсувається щораз то ближче.

Перед полком УСС тиша...

Розстрільна кинулась на дроти. Ледви кільканацять перестрашених стрілів крісових привитало їх. Значиться: ворожий відступ.

Стрільці вже над рікою а там: лавки, дошки на розірваний міст і вже стежі на другому боці.

Ворог зовсім затих.

До перших наших стеж підбігає якийсь хлопчина.

— Тікають усі! — кричить радісно, махаючи капелюхом.

Справді! В російських окопах ні живої душі. Тільки запах Москаля, що як доготь з махоркою — ще снується ровами. Де-не-де валяється якась скринька чи коробка. Більш нічого, бо Москалі мистці у відвороті.

Переправляємось уплав на конях через Стрипу. Четар Стронський мало не потонув, бо ми змилили брід.

Швидко на другий беріг і чвалом на попівство. Там моя рідня: мама, сестра, шваґер.

Привитання, оклики, радощі — як звичайно в таких випадках.

Вренті починається спокійніща розмова.

— Дуже вам десь докучили російські гармати — питається мама.

— Ні, мамо, навпаки. Нічого нам не робили. Так зле били, що аж дивно.

Мама сплеснула руками.

— Бачите, який чесний чоловік, оттой командір!

— Котрий, мамо?

— Щербаківський.

— Данило може?

— Здається, що Данило. Він Українець, старинні річі дуже любить.

— То він напевно! Щож він: стоянку мав у вас?

— Так! Був у нас три дні. Дуже милий і коханий. Зовсім як свій. Приїхав зі своєю батерією до Бурканова і зараз прийшов сюди. Гілюська не була дома, Стефа пішла кудись також, чи не до Медицьких, а він приходить і: „Цілую ручки пані добродійки". Я кажу: „Чи ви не Галичанин?" — „Чому?" питає. „Бо говорите так як наші". „Ні, пані", каже „я з Великої України, але часто бував у Галичині". Ми розговорились, а він просить ключів від церкви. Я боялася дати, а він засміявся тай каже: „Пані добродійко, я нічого не вкраду. Але завтра-позавтра буде тут може бій, то шкода булоб, як би які старі образи або щось іншого пропало чи знищилось". Ми пішли до церкви, він подивився на все і каже „нема тут нічого такого".

Сестра не витерпіла, щоб і собі не докинути пару слів:

— Знаєш, а який симпатичний був. Не крився нічого, що він Українець. Вчора мама так на жарт просила, щоб не стріляв на стрільців, бо там їх син є, а він вивів нас на горб і показує: „Ось звідси надходять два стрілецькі куріні. Будуть наступати на Бурканів. Я вже вашому стрільцеві дам!" Мама тоді зачала просити вже направду. А він так якось сумно дивився на доли, звідки ви мали прийти.

— А нині — каже мама — прибіг до нас, веселий, мовби нічого. Тут кулі бють, що голови не можна показати, ми всі в льоху, а він відшукав нас таки і прийшов попращатися. „Ну, пані добродійко — каже — за дві-три години будете вже мати свого сина. Цікаво, чи буде дуже нарікати на мене". Вибіг і за хвилю ціла батерія відїхала кудись.

Оповідання матери і сестри отворили мені очі. Ось чому „бурканівська батерія" так зле стріляла нас. Щербаківський докладно знав, куди будуть наступати стрільці і він нарошно стріляв зле. Зате Мадярам дісталося вдвоє більше.

Вістка про траґічну смерть Данила Щербаківського викликала в моїй души оттой жмуток споминів. Не мав я чести знати особисто Покійника, але його велику душу знав з писань і праці, а його золоте серце побачив я на спрацьованій долоні моеї матери.

Нехай той жмуток буде грудками галицької землі на його передчасний гріб...

Від всіх тих, яких він не закопав передчасно своїми гарматами в памятний день здобуття Бурканова 1915. року.

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗА

за місяць червень 1927 р.

НОВІ ВІДДІЛИ:

Тов. Любов, від. 373 У. Н. Союза в Ст. Луіс, Мо. Бартош Маргарет, Добромільська Зофія, Кульчицька Анна, Репчак Катерина, Громоцька Анна, Єсуско Текля, Паращак Зофія, Паращак Анна.

Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 374 У. Н. Союза в Бостон, Масс. Білак Микола, Блашків Ваврик, Гарматюк Антін, Лашкевич Іван, Поліщук Стефан, Войценко Микола, Безкостий Михайло, Білак Андрій.

Тов. ім. Дмитра Вітовського, від. 375 У. Н. Союза в Філаделфії, Па. Демянюк Іван, Мусаль Петро, Найда Іван, Паращак Микола, Сельский Іван, Волошанська Павлина, Бойко Михайло, Парашак Текля, Смажинський Стах, Волошанський Микола, Сапелюк Володимир.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 1. Маціовський Михайло.
В. 2. Філіпчак Йосиф, Маціовська Теодозія.
В. 8. Баран Дмитро.
В. 25. Козак Ілько.
В. 28. Драбик Андрій.
В. 37. Фуртас Анастазія.
В. 55. Демчук Стах.
В. 57. Назарко Микола.
В. 59. Кузів Параскевія.
В. 62. Горхица Марія.
В. 64. Міцан Олекса.
В. 65. Вальніцький Олекса, Жарський Франко, Зозуля Марія.
В. 67. Левіцький Микола, Брухівська Йосифа.
В. 72. Кудумія Стефан.
В. 76. Дмитрик Зофія, Зелінська Анеля, Сворін Олена.
В. 93. Кот Григорій.
В. 95. Мич Василь.
В. 99. Оберц Михайло.
В. 105. Слободян Ксеня, Слободян Анастазія.
В. 116. Скуряк Михайло.
В. 123. Пішка Григорій.
В. 124. Костик Іван.
В. 126. Зеребняк Михайло.
В. 127. Гут Іван, Нагірнях Марія.
В. 130. Луцик Микита.
В. 137. Дворожняк Стефан.
В. 143. Микетюк Стефан, Микетюк Ева.
В. 147. Хрін Вікторія.
В. 162. Марченко Стах.
В. 163. Ґнойський Адам, Ґнойська Анна.
В. 179. Войтусишин Мартин.
В. 182. Шевчук Михайло.
В. 188. Кікта Михайло.
В. 193. Маліщевський Іван.
В. 206. Зарічняк Евдокія, Виспянська Йосифа.
В. 213. Бурбела Іван.
В. 217. Чоловська Евдокія, Чоловський Лука.
В. 218. Бусько Іван, Лесіґанич Ілько, Марунчак Марія.
В. 219. Бардич Ілько.
В. 234. Гадух Стах.
В. 237. Лузецький Семен.
В. 247. Гнатовська Катерина.
В. 255. Голубич Дмитро.
В. 256. Федун Михайло.
В. 269. Сипян Яким.
В. 282. Кіт Микола.
В. 295. Самохович Іван.
В. 300. Ґубернович Текля, Ґубернович Михайло.
В. 308. Івасишин Петро.
В. 309. Яблонський Теодор.
В. 312. Радкович Домініка.
В. 317. Марков Марія.
В. 320. Солодкий Тимко.
В. 326. Гадух Харитон.
В. 334. Підсадний Дмитро, Стебельський Іван, Шаравінська Олена.
В. 342. Гінда Марія.
В. 353. Дмитрів Іван.
В. 356. Лесик Елисавета.
В. 360. Кулчик Марія.
В. 361. Агрес Григорій, Баран Олександра, Йосик Тимко, Дольний Микола, Мединський Дмитро, Савчук Елисавета, Др. Цегельський Лонгін, Лемко Данило, Агрес Евдокія.
В. 370. Децембер Йосиф.
В. 371. Ґура Семен.
В. 388. Василівка Анастазія, Пастернак Варвара.
В. 400. Стебен Франко.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 8. Бабій Стефан.
В. 27. Клечор Дмитро.
В. 36. Микитин Ксеня, Ланяк Юлія.
В. 40. Волошин Лука.
В. 43. Лучкевич Осип, Малинчак Петро, Малинчак Лешко.
В. 59. Якубишин Йосиф, Бойко Параска.
В. 65. Литвин Петро, Литвин Олена.
В. 69. Сидорович Лука.
В. 81. Валега Михайло.
В. 91. Андрейчин Онуфрій, Кузьо Михайло.
В. 113. Строк Андрій, Мандзяк Тимко.
В. 120. Бац Дмитро, Бац Анна.
В. 122. Подворний Кароль, Теренюк Максим.
В. 170. Качмар Михайло.
В. 182. Клипка Михайло, Клипка Анна.
В. 217. Кучмій Іван, Кучмій Григорій, Стрілець Григорій, Пархуць Дмитро.
В. 219. Дармограй Стефан.
В. 235. Андриц Микола, Андриц Марія.
В. 238. Антонюк Сава, Юськів Дмитро, Берестецький Іван, Давискиба Микола.
В. 268. Ґромяк Михайло.
В. 276. Дністрян Семен, Дністрян Кароліна.
В. 312. Вовчак Михайло.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

В. 20. Барщовська Анастазія.
В. 43. Кравець Ігнатій, Кравець Володимир.
В. 65. Нагірний Олекса.
В. 75. Стрілецький Данько, Стрілецька Параска.
В. 90. Ковалишин Іван.
В. 102. Годемарський Данило.
В. 106. Стасюк Г. Василь, Войтович Василь, Войтович Катерина.
В. 121. Сохан Йосиф, Сохан Текля.
В. 130. Паславський Андрій.
В. 133. Сінгалевич Пилип, Баран Андрій.
В. 147. Терефенко Микола, Терефенко Катерина, Бобеляк Петро.
В. 156. Гобрил Дмитро.
В. 161. Лесак Федор, Лесак Анна.
В. 163. Білінський Олекса, Білінська Петронеля, Череватий Петро.
В. 167. Ліщук Юрій.
В. 217. Богуцький Антін.
В. 239. Сернівка Іван, Сернівка Ірина.
В. 259. Побуцький Іван.
В. 292. Нанько Іван.
В. 298. Майґловка Теодор.
В. 327. Матіев Петро.
В. 334. Шаваринський Андрій.
В. 349. Кусик Андрій.
В. 361. Кучма Петро, Загоруйко Антін, Загоруйко Евдокія, Самборський Андрій, Самборський Максим.
В. 372. Ярема Роман, Ярема Максим, Ярема Василь.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 2. Гасюга Михайло.
В. 7. Кот Стефан, Чесляк Анна, Чесляк Іван, Сташек Марія, Роговська Олена, Кот Михайло, Роговський Константин, Рифун Онуфрій.
В. 11. Куратник Володимир.
В. 20. Хупа Михайло, Гавришко Серафінка, Гумен Яків, Іванишин Петро.
В. 28. Рогерз Микола, Сидор Олекса, Сидор Михайло, Гнатюк Йосиф.
В. 31. Міщишин Іван.
В. 36. Юган Анна, Ковба Катерина.
В. 38. Намісняк Михайло.
В. 41. Родницький Андрій, Цимбаляк Марія, Рагуля Параска, Цимбаляк Василь.
В. 42. Порох Микола, Шершень Василь, Давидович Марія.
В. 45. Шайнох Микола.
В. 48. Федорчик Болеслав.
В. 51. Голят Франко, Голят Кароліна, Голят Дмитро, Колтун Григорій.
В. 59. Никорчук Андрій.
В. 63. Бобак Анна, Маховський Петро, Віслоцький Константин, Ясінський Микола.
В. 76. Бабей Іван, Хранівська Параска, Дворянин Кость, Стахура Василь, Стахура Марія, Скалецький Семен, Хринівський Стефан, Волошин Юрій.
В. 80. Єднак Михайло.
В. 81. Печериця Василь.
В. 85. Вуйванко Прокоп.
В. 86. Коцан Михайло, Білас Іван.
В. 91. Кащій Михайло, Кащій Ксеня.
В. 94. Скула Адольф, Скула Анна, Карпович Григорій.
В. 95. Мазепа Федько.
В. 96. Дукрип Василь.
В. 98. Курила Михайло.
В. 102. Мацула Микола, Коба Данько.
В. 113. Філевич Михайло.
В. 114. Лісовський Михайло.
В. 122. Сошік Іван, Сусоль Михайло.
В. 129. Покришка Михайло, Бойко Роман.
В. 143. Співак Василь.
В. 147. Дзюбан Михайло.
В. 152. Пусаренко Дмитро.
В. 156. Кахнович Григорій.
В. 161. Грушевський Іван, Іваник Дмитро, Мікула Микола.
В. 170. Бульбах Петро.
В. 192. Янко Стефан.
В. 194. Горбатий Гнат.
В. 196. Каричорт Варвара.
В. 198. Кузів Іван, Кузів Розалія.
В. 202. Іванца Марія.
В. 203. Бакалець Пилип.
В. 209. Харовський Михайло, Харовська Доміна.
В. 215. Козачок Людвік.
В. 219. Козак Михайло.
В. 223. Качмарський Іван.
В. 229. Тилавський Михайло, Литвак Франя, Литвак Карп, Бриндза Марія.
В. 235. Кушнір Михайло, Керничча Вікторія, Теплий Михайло, Андриц Андрій, Бобак Марія, Бобак Павло.
В. 237. Лаврик Марія.
В. 239. Скрипник Микола.
В. 245. Проколишин Стефан.
В. 252. Заневич Мартин.
В. 268. Гемза Йосиф, Євчин Василь, Лечак Семен.
В. 269. Бойко Тарас, Кек Василь.
В. 270. Терпелива Юлія.
В. 271. Завка Катерина.
В. 275. Миськів Рода.
В. 276. Шпак Михайло.
В. 277. Манас Олена, Присташ Марія, Кущак Матвій.
В. 282. Митар Григорій, Якубів Семен.
В. 286. Фрич Іван.
В. 288. Голінський Іван.
В. 292. Федитник Михайло.
В. 294. Яцик Іван, Демідюк Кароль, Демідюк Олена.
В. 300. Пирч Михайло.
В. 306. Дума Теодор.
В. 307. Паращак Іван.
В. 313. Кіпиличин Теодор.
В. 318. Коваль Марія.
В. 322. Руда Марія.
В. 335. Макарик Марія.
В. 339. Гайванович Микола.
В. 342. Лещик Михайло, Вархола Стеафн, Воробель Іван.
В. 245. Николин Іван.
В. 351. Топольняк Франко.
В. 354. Кутко Дмитро, Валоґ Людвік, Валоґ Агата.
В. 356. Павлучкович Ева, Павлучкович Василь, Гудз Йосиф.
В. 358. Гуменик Анна.
В. 361. Мельничук Петро.
В. 363. Рудий Михайло.
В. 364. Леськів Василь, Сербий Іван, Кукіж Григорій, Леськів Юстина.
В. 384. Кушіль Андрій.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 31. Бабеляк Петро.
В. 36. Никитин Ксеня.
В. 47. Стасюк Василь.
В. 56. Банах Іван.
В. 69. Загоруйко Антін, Загоруйко Евдокія.
В. 70. Паславський Андрій.
В. 77. Побуцький Іван.
В. 80. Сохан Йосиф, Сохан Текля.
В. 94. Ліщук Юрій.
В. 99. Замора Андрій, Замора Марія.
В. 102. Шаваринський Андрій.
В. 109. Стефанський Пилип.
В. 130. Гуцалюк Михайло.
В. 139. Вроблевський Казимир, Вроблевська Анна.
В. 147. Дешевський Іван.
В. 157. Стрілецький Данько, Панько Іван, Стрілецька Параня.
В. 178. Баран Андрій.
В. 192. Богуцький Антін.
В. 206. Кравець Гнат, Кравець Володимир, Самборський Андрій, Самборський Максим.
В. 213. Кусик Андрій.
В. 218. Шепас Катерина.
В. 229. Дорофей Василь.
В. 247. Габрич Дмитро.
В. 252. Войтович Василь, Войтович Катерина.
В. 276. Лесак Федор, Лесак Анна.
В. 287. Кусик Елисавета.
В. 321. Сернівка Іван, Сернівка Ірина.
В. 345. Ліневич Михайло.
В. 365. Яцик Михайло, Яцик Марія.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ:

В. 5. Олійник Павло.
В. 16. Махомета Петро.
В. 22. Пухаль Микола.
В. 57. Столяр Павлина.
В. 70. Сінявський Петро.
В. 74. Тройчук Яків.
В. 86. Мишевич Микола.
В. 87. Трояновський Павло.
В. 98. Починок Стефан.
В. 168. Губ Атаназій.
В. 173. Бушанич Марія.
В. 177. Бісюк Мирон.
В. 193. Бальсаревич Павло.
В. 254. Хір Процько.
В. 283. Базар Іван.
В. 295. Наконечний Григорій.
В. 300. Макар Марія.
В. 337. Семенків Іван.
В. 360. Білан Яків.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком місяця червня 1927 р. в У. Н. Союзі було повнолітних членів	19.769
В місяцю червни 1927 р. приняти нових	118
В місяцю червни 1927 р. приняти нанови	41
В місяцю червни 1927 р. приняти з переступними листами	42
В місяцю червни 1927 р. приняти з інших кляс обезпеч.	5
Разом	19.975
В місяцю червни 1927 р. суспендовано	150
В місяцю червни 1927 р. відійшли з переступ. листами	42
В місяцю червни 1927 р. відійшли до інших кляс обезпеч.	5
В місяцю червни 1927 померли	19
Разом	216
З кінцем місяця червня 1927 р. в У. Н. Союзі було повнолітних членів	19.759

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ КЛЯС І СУМ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРИЙ РІД.

В клясі Д.	на $ 100	15
В клясі А.	на $ 250	404
В клясі А.А.	на $ 500	5.793
В клясі В.	на $ 750	901
В клясі С.	на $1000	12.172
В клясі В.В.	на $1500	245
В клясі С.С.	на $2000	72

НОВІ РОДИ:

Обезпеченне платне по смерти з вкладками до 70 року життя.

В клясі О- 500	на $ 500	30
В клясі О-1000	на $1000	19
В клясі О-1500	на $1500	2
В клясі О-2000	на $2000	1
В клясі О-2500	на $2500	—
В клясі О-3000	на $3000	—

Обезпеченне платне по смерти з вкладками протягом 20 літ.

В клясі Р- 500	на $ 500	16
В клясі Р-1000	на $1000	31
В клясі Р-1500	на $1500	—
В клясі Р-2000	на $2000	1
В клясі Р-2500	на $2500	—
В клясі Р-3000	на $3000	—

Обезпеченне платне за життя з вкладками протягом 20 літ. (Ендавмент).

В клясі Е- 500	на $ 500	29
В клясі Е-1000	на $1000	25
В клясі Е-1500	на $1500	2
В клясі Е-2000	на $2000	1
В клясі Е-2500	на $2500	—
В клясі Е-3000	на $3000	—
	Разом	19.759

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ. НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 1. Пацканик Олена, Пацканик Петро, Пацканик Михайло.
В. 2. Мандель Олена, Мадель Іван.
В. 30. Бат Іван, Піняга Теодор, Піняга Стефанія, Піняга Марія.
В. 31. Феценко Елисавета.
В. 55. Чайковський Іван, Демчук Пилип.
В. 56.Реваковський Іван, Стефанишин Анна.
В. 58. Карпишин Олена.
В. 76. Сворін Марія, Сворін Михайло, Сворін Петро, Сворін Антін, Зілінська Анна, Зілінська Емілія.
В. 85. Шепула Михайло, Шепула Іван.
В. 87. Костецький Володимир, Танчак Михайло.
В. 95. Гурин Геновефа.
В. 99. Балко Анна, Дедаш Олена.
В. 104. Спінська Марія.
В. 112. Шимчак Розалія.
В. 116. Сеньків Катерина.
В. 126. Шийка Іван, Шийка Василь.
В. 127. Град Лев, Град Йосиф, Град Роман.
В. 128. Шимила Андрій, Шимила Олена, Шимила Семен.
В. 135. Глушко Марія.
В. 147. Горбалевич Анна, Горбалевич Михайло, Михалишин Анна.
В. 155. Бережанський Антін.
В. 161. Лисак Олена, Лисак Теодор.
В. 162. Медвідь Іван.
В. 177. Пилипів Бронислав, Пилипів Володимир.
В. 179. Яцечко Мих., Яцечко Іван.
В. 206. Виспянський Стах.
В. 211. Бабій Марія.
В. 213. Манків Теодор.
В. 219. Мудровська Анна.
В. 237. Матковська Юлія.
В. 239. Лагола Елисавета, Тоганчин Зофія, Тоганчин Текля.
В. 245. Корсак Геновефа, Шеремета Іван.
В. 271. Зубрицький Микола, Зубрицький Василь.
В. 276. Фірич Теодор, Гладьо Анна.
В. 282. Галчин Тимко, Гандзяк Іван, Пилипчак Стефанія, Пилипчак Юлія, Павліна Ольга, Павліна Франко.
В. 290. Цілінський Едвард.
В. 300. Губернович Петро.
В. 310. Підкович Михайло.
В. 342. Васович Зофія.
В. 356. Лесик Йосиф, Лесик Олекса, Лесик Володимир.
В. 357. Борик Василь, Борик Іван, Борик Михайло, Борик Анна.
В. 358. Павляк Марта.
В. 359. Швець Марія, Швець Михайло, Швець Ольга, Швець Юрій, Швець Дорота, Швець Аделя.
В. 360. Костюк Данило, Костюк Михайло, Костюк Анна.
В. 371. Біленька Юлія, Біленька Елисавета, Дзюбата Юлія, Дзюбата Анна, Воловина Анна.
В. 384. Яворський Андрій, Остафій Михайло.
В. 388. Пастернак Марія, Пастернак Іван, Пастернак Роман, Перчак Любов.
В. 401. Ламакін Ольга, Ламакін Анна, Ламакін Марія, Ламакін Катерина, Ламакін Володимир.

НАНОВО ПРИНЯТІ ДІТИ:

В. 90. Лах Анна, Лах Юстина, Лах Дмитро, Лах Микола, Лах Марія.
В. 100. Яхвак Юлія.
В. 182. Клипка Надя.
В. 217. Кучмій Петро, Кучмій Анна.
В. 219. Дармограй Віктор, Дармограй Ольга, Дармограй Богдан, Дармограй Мирослав.
В. 235. Андриц Антін, Андриц Іван.
В. 267. Хомик Іван, Флінта Пилип.
В. 276. Дністрян Параска, Дністрян Анна, Надзяк Володимир, Надзяк Іван, Надзяк Павло, Петришак Йосиф, Петришак Олена, Жук Юстина.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ (КАРТАМИ):

В. 20. Барщовська Стефанія, Барщовська Марія, Барщовський Іван, Барщовська Текля.
В. 43. Кравець Стах, Кравець Микола.
В. 106. Войтович Михайло, Войтович Олена, Войтович Володимир.
В. 121. Сохан Анна.
В. 130. Паславський Михайло.
В. 147. Терефенко Григорій.
В. 161. Лесак Анастазія, Лесак Марія, Лесак Стефанія, Лесак Юрій.
В. 163. Білінський Іван, Білінська Марія, Білінський Віктор, Череватий Володимир.
В. 203. Гаврищук Анна.
В. 217. Рогуцька Анастазія.
В. 298. Маліґловка Ольга, Маліґловка Теодор.
В. 334. Шаваринський Іван, Шаваринський Йосиф, Шаварінська Марія.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 7. Чижовська Олена, Чижовський Олекса, Чижовський Стефан, Чижовська Розалія, Стасіцький Іван, Стасіцька Катерина, Стасіцька Юлія, Стасіцька Олена, Стасіцька Марта, Щерба Марія, Щерба Дмитро, Щерба Анастазія, Тима Катерина, Тима Петро.
В. 42. Повх Стефан.
В. 76. Дворянин Іван, Явчак Йосиф.
В. 86. Білас Марія, Білас Олена, Білас Зофія, Білас Іван, Білас Петро, Білас Михайло.
В. 135. Оріховський Іван.
В. 147. Дзюбан Петро, Дзюбан Стефанія, Дзюбан Розалія.
В. 156. Кахновець Анна, Кахновець Микола, Кахновець Марія, Кахновець Юлія.
В. 179. Федик Андрій, Яцечко Михайло, Яцечко Іван.
В. 198. Кузів Марія, Кузів Ольга, Кузів Анна.
В. 209. Хоровська Марія.
В. 229. Литвак Кароль.
В. 235. Кушнір Іван, Теплий Едвард.
В. 239. Тоганчин Зофія, Тоганчин Текля.
В. 276. Іванчук Микола, Іванчук Іван, Владичак Стах, Владичак Зофія Олена.
В. 288. Голінська Ксеня, Голінський Іван, Голінська Владислава.
В. 294. Яцек Зофія, Яцек Юстина, Яцек Теодор, Яцек Юлія.
В. 307. Паращак Анна.
В. 339. Гайванович Катерина, Гайванович Марія, Гайванович Анна, Гайванович Олена.
В. 351. Гупайло Матильда.
В. 357. Барик Василь, Барик Іван, Барик Михайло, Барик Анна.
В. 364. Кукіж Ольга, Леськів Іван, Леськів Василь.
В. 384. Кошіль Анна, Кошіль Марія, Кошіль Григорій, Кошіль Іван.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 70. Паславський Михайло.
В. 80. Сохан Анна.
В. 99. Замора Анна.
В. 102. Шаваринський Іван, Шаваринський Йосиф, Шаваринська Марія.
В. 130. Гуцалюк Ольга, Захарків Михайло, Захарків Анна.
В. 147. Дешевський Іван, Дешевська Анна, Дешевська Катерина, Дешевська Марія, Дешевський Стефан.
В. 192. Рогудзька Анастазія.
В. 206. Кравець Стах, Кравець Микола.
В. 234. Гаврищук Анна.
В. 252. Войтович Михайло, Войтович Олена, Войтович Володимир.
В. 276. Лесак Анастазія, Лесак Марія, Лесак Стефанія, Лесак Юрій.
В. 365. Яцик Анна, Яцик Наталка, Яцик Василь, Яцик Андрій.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА:

В. 59. Кузів Параска.
В. 76. Бузиць Марія.
В. 99. Оберець Михайло.
В. 127. Нагірняк Марія.
В. 135. Клим Йосиф.
В. 145. Бойців Василь.
В. 247. Гнатовська Катерина.
В. 292. Длубаш Володимир.

ПОМЕРШІ ДІТИ:

В. 401. Кукіш Йоанна.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком місяця червня 1927 в У. Н. Союзі було дітий чл.	12.132
В місяцю червни 1927 р. принято нових	108
В місяцю червни 1927 р. принято нанови	25
В місяцю червни 1927 р. принято з переступними листами	27
Разом	12.292
В місяцю червни 1927 р. суспендовано	72
В місяцю червни 1927 р. відійшли з переступними листами	29
В місяцю червни 1927 р. відійшли до повнолітних членів	8
В місяцю червни 1927 померли	1
Разом	110
З кінцем місяця червня 1927 р. в У. Н. Союзі було дітий чл.	12.182

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ КЛЯС МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

В клясі 1-ій за 25 ц. місячної вкладки	11.632
В клясі 2-ій за 50 ц. місячної вкладки	550
Разом	12.182

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком місяця червня 1927 р. в У. Н. Союзі було всіх обезпечених	31.901
В місяцю червни 1927 р. убуло повнолітних	10
В місяцю червни 1927 р. прибуло дітий членів	50
З кінцем місяця червня 1927 р. в У. Н. Союзі було всіх обезпечених	31.941

УВАГА

котру кождий відділовий урядник і член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати і до неї стисло застосуватися.

Так повнолітні як і молодечі члени У. Н. Союза, оголошені в рекордовім звіті за місяць червень 1927 р. як суспендовані або виключені за неплаченне місячних вкладок чи з інших причин згідно зі статутом організації, коли хотять і надальше бути членами У. Н. Союза, мусять зголоситися протягом сего місяця (липня) до своїх відділів і вписатися наново, заплативши всі свої вкладки і залеглости до місцевої каси на руки відділових урядників. Коли цего не зроблять до кінця місяця липня 1927 р., то в серпни 1927 року мусять виповнити нові аплікації (просьби о принятте), коли схотять бути дальше членами У. Н. Союза, подібно як кождий новий кандидат. Ці знов члени, так повнолітні як і малолітні, котрі в місяци червни 1927 р. взяли переступні листи, а еще доси не зголосилися до іншого правно істнуючого відділу У. Н. Союза, мусять це зробити в місяци липни 1927 р., бо на другий місяць, то є в серпни 1927 р. стратять усі членські права і моглиби бути приняті тільки на підставі нових аплікацій (просьб о принятте).

І. Каштанюк, гол. рек. секр.

Поплатна праця.

Івась пішов на практику і не може нахвалитися, скільки то він має роботи.

— Пів до пятої я вже пю каву.

— Так, то ще тоді ніхто у вас не є на ногах?

— О так, мама варить для мене сніданок, а пів до шестої для батька.

— А обід також?

— Так.

— Ну, то вона бодай пополудні має трохи спокою?

— Та має — бо тоді вона спрятує, ходить коло дітей а потім лагодить деща на вечерю, щоби ми вже мали що зїсти, я і батько, як верне додому. Потім ми оба читаємо ще трохи ґазету тай ідемо в стебло.

— А мама також?

— Так — але насамперед вона шиє ще трохи, як уже помила посудину.

— А скільки ти заробляєш?

— Пять долярів на тиждень.

— А батько?

— Батько дістає двіста долярів.

— А мама?

— Та мама нічого не дістає — бо вона нічого не робить!

—o—

Розмова цвітів.

— Чи не міг би я за цю китицю заплатити завтра? — питається гість купця у крамниці цвітів. — Бо я бачу, що мені не вистарчило грошей.

Купець: Добре пане, але я ще додам кілька незабульок.

—o—

В школі.

Учитель: Кочубрій, скажи, котре звіря достарчає нам шинки і ковбас?

Ученик: Різник.

Великодушний гість.

Гість (до портієра в готелі): Я загубив пятьдесять центів. Як найдете їх, то віддасьте мені, а як не найдете, то можете собі взяти.